2e Jaargang, No. 11. 15 MEI 1911.

HOLLANDSCH ZUID-AFRIKA

MAANDSCHRIFT VOOR DE LEDEN DER NEDERLANDSCH-ZUID-AFRIKAANSCHE VEREENIGING EN ANDERE BELANGHEBBENDEN

Wij willen niet weder de fout begaan, die onze vaderen een eeuw geleden begaan hebben, door alle verbindingen met onze stamverwanten op geestelijk en stoffelijk gebied te laten varen.

GOUVERNEUR VAN RIEBEEK

Het is ons niet minder om Nederland zelf te doen dan om Zuid-Afrika.

STUDENTEN TAAL-CONFERENTIE.

Eenige maanden na het houden van een geestdriftig en talrijk bezocht congres van Hollandsche onderwijzers in het boomrijke en geheel Hollandsch-Afrikaansche Stellenbosch, toen de belangen van de Hollandsche taal een der voornaamste punten van bespreking uitmaakten, daagde in dit zelfde dorp een conferentie van studenten, welke zich uitsluitend met die belangen zou bezig houden. Zulke feiten spreken meer dan lange betoogen voor de altijd sterker wordende kracht der Afrikaansche taalbeweging. Zoolang die beweging nog in gang moest worden gebracht door de Hollandsche pers en door politieke redenaars, in hoofdzaak zich richtend tot diegenen onder hun landgenooten die het Engelsch niet meester waren, en daarom 't Hollandsch tot hun taal verklaarden en rechten voor die taal opeischten — maar zonder veel energie, — kon de Brit misschien dien strijd, gestreden door de massa zonder vuur (aangezien zij hun moedertaal gebruikten, omdat zij niet anders konden, en niet uit overtuiging), al heel licht tellen. Maar uit die massa zijn nu opgekomen de mannen van overtuiging, die weten, dat de strijd voor de rechten van hun moedertaal tevens geldt hun nationaal karakter, nationaal voortbestaan, zelfs maatschappelijke welvaart. En nu heeft die strijd, veranderd van aard, zoodanig aan kracht en energie gewonnen, dat de Brit hem niet meer kàn negeeren en gedwongen is tot concessies. Zooals de leus: „in Vlaanderen Vlaamsch" eerst waarlijk inhoud kreeg, toen in de Noordelijke provincies van België de spes patriae, zich verzamelde om de geestdriftige en geestdrift wekkende figuur van Albrecht Rodenbach, zoo is de Hollandsche taalbeweging in Zuid-Afrika een nieuwen en naar schitterende toekomst voerenden weg ingeslagen, nu de jonge vrouwen en man- nen van 't onderwijs en de studenten dien strijd tot hun zaak hebben verklaard.

Daarom is de bovengenoemde conferentie, georganiseerd door de Studenten-Vereeniging *Ons Spreekuur,* de bekende stichting van Prof. Viljoen, en door de Stellenbossche afdeeling van de Afrikaansche Taal-Vereeniging van zoo groote beteekenis.

Wij willen geen verslag geven van deze conferentie, die in haar wezen al haar beteekenis ontleent aan het feit, dat ze er *was,* en niet aan wat zij aan practische resultaten heeft gebracht. *Getuigen* was haar voornaamste taak. En uit die getuigenissen van ouderen en jongeren willen wij enkele woorden aanhalen, omdat zij een beeld geven van wat het jonge Zuid-Afrikaansche intellect thans bezielt.

De leden der conferentie werden welkom geheeten door Ds. D. S. Botha, namens de ingezetenen van Stellenbosch. Van hem zijn deze woorden:

Het eerst-geboorte recht.

„De Hollandsche taal is uw moedertaal en is mijn „moedertaal; de Hollandsche taal is de taal van het

Oud gebouw, door de O. I. C. te Kaapstad gezet en thans als depôt van het Britsche garnizoen in gebruik.

„grootste gedeelte en van het oudste gedeelte van „de blanke bevolking van Zuid-Afrika, en — ik „meen te mogen zeggen - de Hollandsche taal is „de taal van dàt deel van de blanke bevolking van „Zuid-Afrika, dat meer voor dit land gedaan heeft „dan eenig ander deel van onze samenleving."

Mevr. Schonken bracht de groeten over van de Afrikaansche Christelijke Vrouwen-Vereeniging. Uit haar groet nemen wij over een kort woord over

der vrouwen taak.

„Vroeger werd vaak gezegd, dat de moeders de „oorzaak waren, dat in Zuid-Afrika niet genoeg „liefde bestond voor de moedertaal. Tal van moeders „hebben zich daarom verbonden, om voor die taal „te werken en om die taal in het huis de rechte „plaats te doen innemen."

Als voorzitter van de conferentie trad op Professor Moorrees, reeds een veteraan in den stijd om rechten voor onze taal in Zuid-Afrika, die bovendien — en dit is zijn grootste eer — menig jongere in heilige geestdrift voor dien strijd heeft doen ontgloeien. Uit zijn breed openingswoord zij het volgende aangehaald:

Aan de jeugd is de toekomst.

„Jongemenschen! De oude garde is gewillig, plaats „te maken voor een nieuw geslacht in het voort- „zetten van dien strijd. Met vertrouwen geven wij „het vaandel aan jongere handen over, vertrouwend, „dat gij het ongeschonden zult bewaren, dankbaar, „als wij iets hebben mogen bijdragen tot waren op- „bouw van ons dierbaar Afrikaansch volk."

Dr. Blommaert is een Vlaming, die thans het hooger onderwijs in Zuid-Afrika dient en ook in deze conferentie het woord voerde en wel over „de Vlaamsche beweging en de studenten". Prof. Moorrees stelde hem aan de vergadering voor en sprak daarbij deze behartigingswaardige woorden:

Een drievoudig snoer.

„Vlamingen, Nederlanders en Afrikaners vormen „drie takken van een zelfden taalstam, een drie- „voudig snoer dus, *dat niet mag worden ver- „broken*".

De Vlaamsche beweging.

De heer M. van der Westhuizen (theologisch student) reageerde op de rede van Dr. Blommaert in o. m. de volgende woorden:

Wij zijn een kracht.

„De Vlaamsche beweging is voor ons een spiegel, „waarin we zien de moeilijkheden van den taal- „strijd, maar ook de heerlijke overwinning, waarmee „de volharding der Vlaamsche studenten bekroond „is geworden en welke ons ten spoorslag moet „strekken om voort te gaan op den ingeslagen „weg. Wij zijn reeds een kracht, *doch wij zijn „ons daarvan nog niet genoeg bewust*".

Hollandsche zang.

Er is op de conferentie veel gezongen en — in het Hollandsch gezongen. Door de zaal heeft gedreund het „Lied der Afrikaners", het „Algemeen Nederlandsch Verbond Lied", het oude „Vrijstaatsche Volkslied", enz.

Geschiedenis.

Oud-President Reitz sprak een rede uit over den „Invloed van de geschiedenis op het Volkskarakter". Een ander theologisch student, de heer Blignaut, vond daarin de aanleiding om een krachtig woord van protest te doen hooren tegen het jingoïstisch karakter van vele, tot nu toe door vele onderwijs-autoriteiten ingevoerde geschiedenis-boekjes.

„Het ware ons beter geweest, ware zulk onderwijs „in onze geschiedenis ons nooit gegeven. 't Heeft „gewerkt in een richting om ons eigen volk en ver- „leden te laten verachten en minachtend neer te zien „op onze eigen nationaliteit. 't Was niets anders dan „een poging om ons te verengelschen."

Een particuliere woning in het Hollandsch-Afrikaansche dorp Stellenbosch, dateerend uit de laatste periode van den Hollandschen tijd.

Wees u zelf.

Nog het volgende uit den mond van den heer Blignaut:

„Al verengelscht iemand ook zijn naam, zijn zeden „en gewoonten, hij blijft toch nog een Afrikaner. Hij „wordt niet een Engelsche-„Afrikaner, doch een *wan-„delende leugen.*

„De Afrikaner, die zijn „tradities prijsgeeft en de „zeden en gewoonten van „een vreemd volk aanneemt, „is onoprecht in zijn karak-„ter. Hij is niet waar. Bij „hem is geen waarheidszin."

Dr. D. F. Malan.

Dr. D. F. Malan hield een rede over „Taal en Nationaliteit," waarin hij, „in allerkeurigste stijl, op de meest boeiende en logische wijze" (zooals het verslag in *Ons Land* zegt) uiteenzette, dat „taal" en „nationaliteit" in wezen een en dezelfde zaak zijn en dat men onmogelijk in Zuid-Afrika zal kunnen verkrijgen één nationaliteit met twee talen, doch wel twee nationaliteiten, elk met zijn eigen taal.

De Man.

De heer P. J. Viljoen vond in de rede van Dr. Malan een gereede aanleiding om de mannen van een oudere generatie te vieren.

„Wanneer wij mannen hooren spreken als Gen. „Hertzog en Dr. Malan, grijpen wij moed voor „de toekomst. Wij willen niet „de oude garde op zijde schui-„ven, doch verwelkomen de „jongeren, die thans begonnen „zijn, het voortouw te nemen....

„Wanneer wij mannen hooren „als Gen. Hertog en Dr. Ma-„lan, zeggen wij, dat de taalstrijd „niet is een zaak van bloot „sentiment, en voelen wij, dat „wij slechts één taal hebben, „die gehandhaafd *moet* worden.

„Waarom wordt Gen. Hert-„zog zoo op de handen gedra-„gen door de Hollandsch-spre-„kende bevolking van Zuid-„Afrika? — Omdat in hem be-„lichaamd zijn de wenschen van „het Zuid-Afrikaansche volk."

Dr. Malan had getracht, een definitie te geven van het woord „man". Prof. Moorrees zeide, „dat hij de definitie veel korter en duidelijker geven kon" en, met den vinger wijzend op Dr. Malan, liet de voorzitter deze woorden volgen: „Daar is de man!"

Blauw-wildebeest (gnoe) in den dierentuin te Pretoria. In den Vrijstaat worden op enkele plaatsen nog kudden van deze wonderlijke antilopen-soort binnen omheiningen gehouden.

MIJN LIEFSTE.

Die sonne-glans op berge-trans
Lê lewend-goue kleure,
Wat krullend oor die kamme val
En spranklend sprei oor groene dal
Van heuning-soete geure.

O! vroege landbewoner,
Van morre-weelde mal,
Mijn lief haar hoof 's 'n straleval
Van siddertinte sonder tal—
Die rose woon op bolle koon!
O! Mijn liefste is veel skoner!

Die silwer stroom streel wilgeboom,
Sig buigend aan sijn boorde,
Met tinkel klare akkoorde,
En werp hem menig rimpel-glans
Uit dieptes, waarop skoonheid dans
En wiegel hemel-oorde.

O! Mijn lief haar oge 's skoner veel
En rijker 's haar akkoorde
Met melodie bedeel —
Haar murmel lag verruim die prag
Van haar wellui'ende woorde!
Erken, O! landbewoner,
Wis IS mijn liefste skoner!

Middelburg, Transvaal. H. H. JOUBERT.

„DIS UIT."

Dis uit!... die dag was, ag! so kort van duur
waarin jou liefde mij verblij het.
Dis uit! Daar rijs nou op een dikke muur,
wat ons v'r eeuwigheid geskei het.
Nou is jou hart van mij vervreem,
een ander het mijn plek geneem.

Maar ag! mijn siel baai nog in soete vreug,
als ik gedenk aan vroe'er jare.
Hoe lief was jij, hoe sag, hoe rein in deug,
die beste uit een grote skare.
Sal hij dan nou die lippies kus;
waar ik so salig op kon rus?

Ag, liefste, haat jij mij dan nou so seer,
en bruis daar tussen ons dan golwe?
O, voel jij dan v'r mij, jou vrind, niks meer,
en is jou liefde gans bedolwe?
Waar moet ik heen, wie kan mij troos?
Die stof van hoop is nou so broos....

Mijn harte breek, mijn matte o'e ween,
mijn siel klou vaster aan jou lewe:
Jij meen dit nie, jij het dit nooit gemeen,
of kan jij mij dan nie vergewe?....
Ag, kom weer trug, rus aan mijn hart,
voel hoe dit binne bloei van smart....

Krugersdorp. J. K.

WOLRAAD WOLTEMADE.

(Uit het in ons vorig nr. besproken werkje *Pastoriebloemen*, door G. R Keet. Uitgave J. H. de Bussy, enz.)

De stormwind loeit, de stormwind giert
In woede o'er de Baai;
De Stormkaap huilt, de Stormkaap tiert
En schuimt tot aan de kaai.

Er is een onheil in de lucht,
Het spookt door 't jagend zwerk;
De regen plast, de stormgeest zucht,
Vernieling is aan 't werk.

De branding slaat omhoog als sneeuw,
En 't hart met sidd'ring vult.
O wee! wanneer de Zuiderleeuw
Aan zijne kusten brult.

O, wee het schip, dat arg'loos thans
De wilde golven klooft.
Wee! 'wijl het noordwest-weer den glans
Van 't zuiderkruis verdooft.

En „Jonge Thomas [1])", wee is u,
Die zulk een zee veracht;
De storm groeit aan; 't is ruw! 't is ruw
En donker is uw nacht.

Gij zijt een reeds gedoemde schip;
Zie, hoe de diepte kookt;
Van Blauwberg tot aan Tafelklip [1])
De branding schuimend rookt!

De diepte woelt, en sist, en spot,
Hooggolvend, baar op baar.
Hoort! hoort! reeds buldert schot op schot
't Kasteel: gevaar! gevaar!

Als wen een zwaan het woest geweld
Van 's aad'laars klauw ontvlucht
En sidderend door de plassen snelt,
Of door de zwang're lucht

Een witte wolk soms ijlings glijdt
Voorbij de bleeke maan:
Ziet! ziet! haar zeilen uitgespreid,
Daar snelt de „Thomas" aan!

Ziet, hoe d'orkaan haar grijpt, haar rukt,
Haar scheurt met woesten tand;
Daar kraakt de hooge mast: hij bukt
Nabij het dond'rend strand.

Zij siddert in den fellen storm,
Doorwond als met een dolk;
Zij kruipt, zij krimpt gelijk een worm,
Zij waggelt in den kolk.

De winden huilen om haar heen;
Nog luider is 't gekerm,
't Hart-brekend sidd'rend angstgeween:
„O, Heer! ontferm! ontferm!"

Het gilt, het trilt van strand tot strand;
Men hoort dat bang geschrei;
Maar niemand komt, noch reikt de hand
En tart dat woest getij.

[1]) Zie het bijschrift onder de plaat in de rechtsche kolom.

De „Jonge Thomas" is, op deze gravure van het jaar 1773, het schip, dat in den linker vóórhoek is afgebeeld. Rechts, op den achtergrond Kaapstad, met het Kasteel (Fort), Leeuwberg en Tafelberg. Links op den achtergrond, zeer onduidelijk, Blauwberg.

Ach, is er dan geen stoute ziel,
En moeten zij vergaan?
Hoort! hoort! 't gebulder aan de kiel,
De golven, hoe zij slaan!

Niet een? — Goddank! hij komt, hij spoedt!
't Is een uit duizenden!
Elk bloeddrop trilt van heldenmoed
En gloeit van menschenmin [2])!

Schoon wintersneeuw reeds dekt zijn kruin,
Nog is hij fier en jong,
Als toen hij op het witte duin
Als knaapje lustig sprong.

Door zestig winters ruim wordt baard
En golvend haar gesierd;
Maar stout nog is hij, onvervaard,
En 't ros is sterk gespierd.

't Is *Wolraad Woltemade*, hij!
Eén, één uit duizenden!
't Verstomde strandvolk wijkt ter zij, —
Hij stormt de golven in [2])!

Het zeenat schuimt rondom den held,
Rondom het edel dier;
Maar elk belacht het stormgeweld,
Veracht het golfgetier.

[2]) Een valsch rijm, voor Afrikaners niet zoo aanstootelijk door de, dikwerf naar de korte *e* zweemende uitspraak van de korte *i*.

O, edel paard! O, Eng'lenhand!
Reeds twee gered! reeds twee!
Zij knielen juichend aan het strand;
Hij duikt weer in de zee.

De diepte kookt, de diepte woedt;
Geen nood! hij komt! hij gaat!
Hij gaat! hij komt! hoe ook het bloed
Verdwijnt uit 't bleek gelaat.

En keer op keer snelt hij terug
En zwoegt op 't glibb'rig pad,
En keer op keer voert hij terug
Een kostb're zielen-schat; —

Tot zevenmaal; totdat de held
Gansch macht'loos nederzijgt;
Tot 't matte paard op 't natte veld
Naar zijnen adem hijgt.

Maar wie, wie dempt der liefde gloed
In strijd, in angst, in nood?
Neen, liefde is stouter dan die vloed,
En sterker dan de dood!

En nogmaals tot de woeste golf
Rukt hij met fierheid op,
En vliegt den huilenden zeewolf
Stoutmoedig naar den kop.

Wie beeft, niet hij, bij 't doodsgevaar;
Hij naakt het wrak ééns weer
En roept: slechts twee! slechts twee! voorwaar,
Slechts twee! geen enk'le meer!

Een tweetal ruimt het veege wrak;
Helaas! een derde komt!
Ai mij! 't is een gebroken tak
Die met den drenk'ling kromt.

Helaas! zij zinken; 't is voorbij!
Het paard met ruiter zinkt
In 't kokend, borrelend getij,
Waar 't bruisend water blinkt.

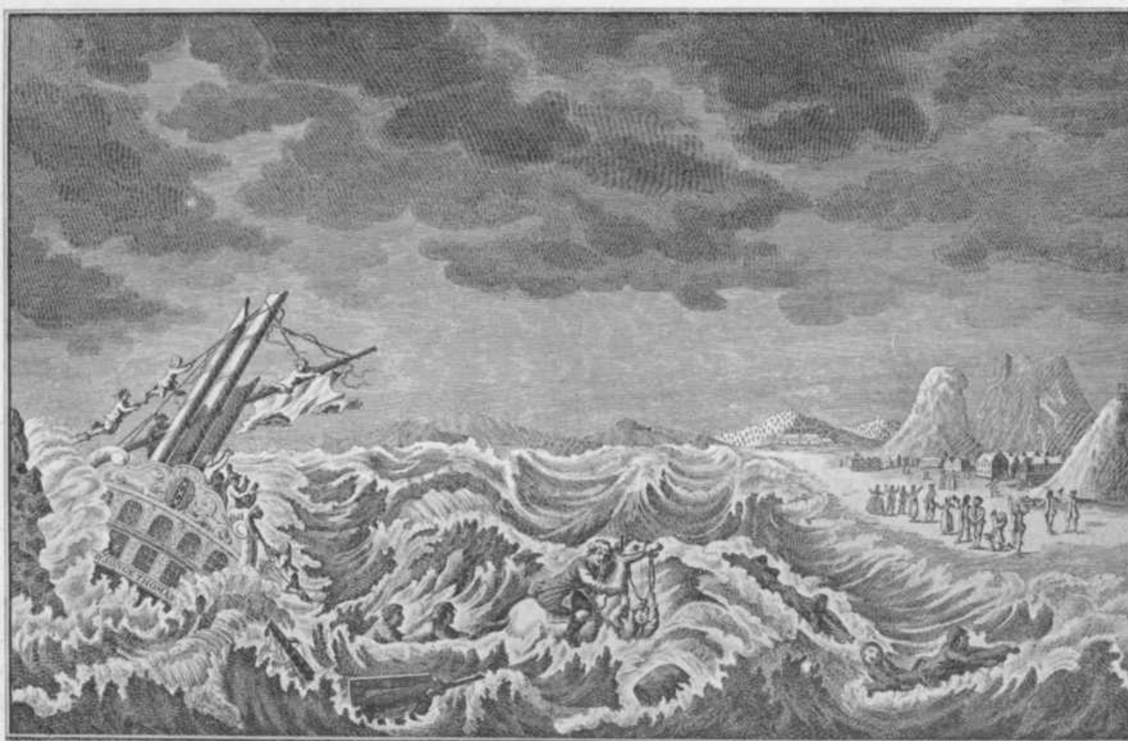
Helaas! ook Wolraad is gedoemd!
Neen! neen! hij blijft bestaan;
Wie Woltemade's naam ooit noemt,
Die noemt zijn heldendaân.

Hij noeme hem met Curtius, [1])
En met de Decii; [1])
Hij roem' hem met een Regulus [1])
En met d' Horatii. [1])

Hij noem' hem met dien monnik grijs,
Die op het strijdperk zonk,
Toen Room' voor 't laatst den bloed'gen prijs
In 't Colosseüm [2]) schonk.

Al siert geen steen het roemrijk strand,
Waar u de golf bedekt, —
Uw glans, o Wolraad, eeuwig brandt,
Uw roem blijft onbevlekt.

[1]) Romeinsche helden.
[2]) Groot steenen gebouw te Rome, waarin dieren- en nagebootste zeegevechten gehouden werden en dat 87000 toeschouwers kon bevatten.

Het reddingswerk door Wolraad Woltemade, naar een gravure, te Amsterdam in 1774 uitgegeven. Rechts, op het tweede plan, de in de 18e eeuw traditioneele voorstelling van Leeuwberg, Tafelberg en, gedeeltelijk, Signaal-Kop. Links van deze bergen, aan den voet van Leeuwberg, het Kasteel; verder links bergen, met wijnstokken beplant, en Blauwberg.

Toen Johan van Riebeek, op eigen verzoek, van zijn post als Gouverneur van de door hem gestichte nederzetting aan de Tafelbaai door de bestuurders van de Oost-Indische Compagnie was ontheven, bleef hij toch in dienst van deze roemruchte Maatschappij en bleef dit tot zijn dood, te Batavia. Daar werd hij begraven. Eerst onlangs werd een deel van zijn grafsteen teruggevonden en wel als gedeelte van den vloer van een paardenstal. Wij zijn gelukkig, onzen lezers een afdruk van de foto, die van dit stuk van den grafsteen is genomen, te kunnen aanbieden.

WINTERDAG-MORGE. [1])

Suurgras-aartjies, tere snaartjies
waar die winterwind in speel,
ag, hoe bewe julle skewe
toppies, lank al wintergeel!

Morgeglanse glimmerdanse
nog maar pas op steeltjies blink, [2])
en ik hoor al, hier en o'eral,
hoe die droewe toontjies klink.

Warme lonkies, sonnevonkies
breng g'n blijde ontwake, nee,
àl-deurruisend klink van duisend,
duisend snaartjies wereldwee!

Toen dit stil was, bijtend kil was
in die nagtlik eensame uur,
stond jul bange in stil verlange,
wagtend op die morgevuur.

Maar nie blijde klim uit wijde,
wijde veld jul dodelied!
Is die strale dan so skrale,
wat nou o'er die vlakte skiet?

Wat! mijn vrage laat die klage
van jul harpies immer stijg!
Immer, immer hoor ik klim er
luistertone als doodsgehijg;

swaarder swellend, doem voorspellend
op die windvlerk—wijd en weg,
tot al deinend, wenend, kwijnend
héél 'n vlakte op sterwe leg!

Aa, nou hoor ik, nou verloor ik
luistrend mij in groot verdriet:
allerwege ruis mij tege
sprake uit magtig snarelied:

"Sterwend sing ons en deurdring ons
heel die lug met droefnis tans;
ag, die droge en mededoge-
lose wind verteer ons gans!

"Uitgedord en stijf geworde
staan ons op die vlamme en wag—
om te brande op vlakte en rande
in die koue winternag.

"O, dan sien ons! Winde, die ons
eers het koud en dor geblaas,
jaag nou vlamme in onse stamme
met 'n knetterend doodsgeraas.

"Selfs die assies [1]) van die grassies
word in woede weggeswaai;
en die einde?... Morge heinde en
vér 'n swarte rookwolk draai!"

TOTIUS.

[1]) Uit: *Die Brandwag*. [2]) Blinkend.

[1]) Meervoud van den verkleiningsvorm van asch.

EEN EPISODE UIT HET LEVEN VAN HET ZUID-AFRIKAANSCHE KLEIN-DUIMPJE.

(Slot).

(In het nr. van 15 April j.l. vertelde de schrijfster, hoe Klein-Duimpje, belust op „luchtschip-rijden", met behulp van de kat Kietsie een grooten sprinkhaan machtig werd, zich daarop zette, als op een paard, met een paar bladeren van de wilde tulp tot toom en een stopnaald als rij-zweep, en zoo het luchtruim in-zwierde.)

Schilpad.

"O mij goeiste!" sê die mannetje, "ik het nooit geweet, lugskip-rij lijk só nie," en hij los die toom en soek maanhare om aan vas te hou, maar natuurlik te vergeefs. Haastig set hij sijn sweepie onder die arm, buk vooro'er en slaat sijn armpies om die sprinkhaan s'n nek. Hij knijp sijn ogies stijf toe en klauw v'r sijn lewe!

"Ik is vandag o'erlede Duimpie!" sê hij met 'n benauwde stemmetje. "O! hoe wens ik tog dat ik kon ijsterklauwe in die grond slaan, soos oom Wolf gesê het."

Die sprinkhaan steur hem maar min aan Duimpie; hij pijl reguit terug naar die melkbos en die tak, waarop hij te lande raak, swaai so geweldig op en neer, dat die klein sprinkhaantjes afskud soos doodgerijpte [1]) lemoentjes en Duimpie dag, dat sijn laaste uur geslaan het.

Eindelik kom die tak weer tot stilstand.

"So ja," sê Duimpie, "nou kan 'n mens tog min of meer sien, waar jij is."

Hij krij gelukkig weer die toom in die hande, gaan sit reg op en kijk rond. Maar hij kijk al teen die blare en takkies vas en kon niks anders sien nie.

"Dit lijk v'r mij, ons is nou baje ver van die huis af, want dit is mos die bosveld [2]) die," sê Klein Duimpie. "Ik sal nou maar vandag hier blij en uitrus van die vermoeienis van mijn lange reis."

Maar sien jij, hij het nie eers v'r die sprinkhaan geraadpleeg nie. Die ou snaar [3]) was nie van plan om daar te blij nie, want hij was bang, sijn swerm kinders sou hem uitlag als hulle sien, hoe hij nou onder orders staan.

Sonder om 'n woord te praat raap ou Terblans hem weer op en gaat weer vort met Duimpie.

Bij die tijd het die mannetje al 'n beetje tot verhaal gekom. Die wind gons om sijn ore, maar hij sit agtero'er soos 'n rijk man en hou sijn teu'els mooi stijf.

[1]) Dood-gevroren. [2]) Het beter van opgaand hout voorziene noordelijke gedeelte van Transvaal. [3]) Grappenmaker (met eenige minachting).

Die sprinkhaan doet sijn bes om die kraalmuur te haal. Hij glij daaro'er soos 'n swaweltje [4]), maar toen was sijn lampie ook uit. Sijn vlerke was so lam, dat hij nie verder kon kom nie. Hij sak stadig aan lager en gaan sit in die middel van die kraal.

"Ag, liewe tijd!" sê Duimpie, "als ik die wereld so beskouw, dan moet ik sê, ons is nou weer hier in die woestijn."

Hij haal sijn melkbos-karba [5]) af van sijn rug, neem 'n goeie sluk water en laaf sijn lugskip ook weer 'n slaggie op.

"Nee jong," sê hij, "hier kan ons nie blij nie; so gauw als jij asem geskep het, moet ons verder gaan; hier is niks anders te sien dan 'n droge sandwoestijn omringd van hoge klipberge [6]). Sover als ik kan sien, bestaan die berge ook net uit steile klip kranse [7]), sonder gras of 'n enkele bossie [8]). Hier sal ons vergaan van ellende."

Hij trek die toom op en klap met sijn swepie. Ou Terblans was bij die tijd al net nukkerig [9]).

„Al die rondrijerij verveel mij al lang," brom hij. "Nou sal ik jou wijs. Ik gaan vlug nou net waar *ik* wil," — en hij neem weer die vaart.

Vóór Duimpie behoorlik wis, waar hij was, toen sien hij maar net die woestijn en die klipberge onder hem verbij glij. Daarna volg die groen veld en bossies weer. Die grassies swaai en swaai, buig en dans, ver onderkant hem. Die bome wenk en swenk met hulle arms en die windje fluit deur sijn hare en speel met die klossie [10]) aan die puntje van sijn rooi kepsie [11]).

"O, dis heerlik!" skree Klein Duimpie, "dit is te lekker om so deur die lug te sweef. Als die mense kon weet, hoe plesierig dit is, dan sou iedereen v'r hemself 'n lugskip krij." Hij los die teu'els en steek sijn arms op in die lug om te wijs, hoe goed kan hij met loshande rij. Ik het al meer dan één seun so sien sit op sijn rijwiel, en julle?

"Die mense is tog dom," sê Duimpie weer, "dit is nie elkeen, wat so slim is soos ikke, en sulke goeie planne kan maak nie. Ik....."

Hoogmoed kom tot 'n val. Onverwags kom die sprink-

Bisam-Kat.

[4]) Zwaluwtje. [5]) Waterflesch, door Klein-Duimpje van een melkbosch-zaadje gemaakt [6]) Bergen van hooge rotsen. [7]) Steile rots-randen. [8]) Laag struikgewas. [9]) Koppig-ontevreden. [10]) Kwastje. [11]) Petje.

haan bij die kamp-heining[1]) en gaan sit op die bo'enste doorndraad. Hij stop so skielik, dat Duimpie, wat nog met sijn loshande sit, sijn balans verloor[2]). Toen hij wou grijp, was dit te laat. Hij slaan boldermakisie[3]) bo o'er die sprinkhaan s'n kop, draai nog 'n paar keer om in die lug en slaat neer op die grond, dat sijn kop so klap.

"Dis tog goed so!" skree ou Terblans, "ik sal jou leer om van mij 'n lugskip te maak! Het jij dan gedink, ik is jou maat?" en hij gaan staan op sij kop, bo op die draad, skop met sijn agterbene in die lug, en lag, dat hij so skud.

"Ja, lag maar!" sê Jan Fiskaal[4]) wat daar nabij op 'n doornboompie sit, "lag jij maar, jong. Ik sien al: van jou vrolikheid kom vandag olikheid. Ik het reeds net baje lus v'r sprinkhaan-biltong[5])."

Arme Klein Duimpie was heeltemaal bewusteloos van sijn val. Gelukkig het hij net op sijn melkbos-karba afgekom en die het gebars en al die water o'er Duimpie s'n gesig laat spat. Daardeur het hij gauw weer bijgekom, want die gras was dik en hij het nie ernstig seer gekrij nie. Gelukkig het sijn swepie ook 'n endje verder in de grond vasgesteek.

Hoe Jan Fiskaal dit so gauw reg gekrij 't, weet ik nie, maar toen Duimpie weer reg word en rond kijk, wat van sijn lugskip geworde het, toen hang die arme sprinkhaan daar bo aan een van die skerp-punte van die doorndraad.

Hij was nog nie dood nie en draai al in die rondte soos 'n tolletje.

Met 'n onskuldige gesig sit Jan Fiskaal weer op sijn doornboompie en sing ewe plesierig: "Hot-om ou Terblans! Hot-om ou Terblans! Papietie, desjet, desjet!"[6])

HESTER VAN HEERDEN.

[1]) Heining om een gereserveerd stuk weideveld. [2]) Verliest. [3]) Hoofd voorover. [4]) Afrikaner-naam van een vogel, welks eigenaardige manier in het slot van deze vertelling geteekend wordt en waaraan hij ook zijn naam (Fiskaal was de ambts-titel van den beul) ontleent. [5]) Aan reepen gesneden en in de zon gedroogd vleesch. [6]) Nabootsing van den roep van den vogel.

AANDSTEMMING.

Hoe stil en rustig swewe
Die vrede o'er ons land!
G'n roer[1]) nog swaard of grof geskut[2])
Skok hier familie-band.
Maar nee, in bos en velde,
In wingerd, boord[3]) of kraal[4])
Swoeg ieder tot die somer-son
Vér o'er die rande daal.

'n Duisend strale skilder
Net wat die oog aanskou,
En éen v'r éen blink ster na ster
Hoog in die hemel-blou.
Die strale gloei al sagter,
Hoe meer die daglig kwijn;
En skemer-donker neem al weer
Die plaas van sonneskijn.

Gedane arbeid bring teweeg
'n Rustevol gemoed.
So lief en trou praat man en vrou
O'er sake in die awendgloed.
'n Koele luggie uit die west,
Deur gras en akkerboom,
Streel so's die skoonste melodie
Hul harte, blij en vroom.

'n Snaar uit ou'e tij'e
Tril toe van fijn genot,
En stem die troue harte
Tot dankbaarheid aan God.
Geef Hij nie reine sonneskijn?
Die fraaie lentedag?
En strooi op hulle lewenspad
Die rosies, geurig, sag?

'n Sug, geperst uit stonde
Van onheil en gevaar,
Stijg uit die skemer van hul siel
En knel met angst die paar.
Ja, God geef donker ure,
O'ervol van bitter smart,
Maar kom en saai Sijn rosies weer,
En woon dan in hul hart.

GORDON C. TOMLINSON.

[1]) Geweer. [2]) Kanonnen. [3]) Boomgaard. [4]) Ommuurde open ruimte, waarin vee overnacht.

